

5. Kultura jako řešení problémů přežití



Kultura, socializace a jedinec

KULTURA



- ❖ Životní způsob určité skupiny lidí
- ❖ Celistvý systém významů, hodnot a společenských norem, kterými se řídí členové dané společnosti a které jsou prostřednictvím socializace předávány dalším generacím.
- ❖ Žádná společnost nemůže existovat bez vlastní kultury
- ❖ Zprostředkující role jazyka (Sapirova a Whorfova teorie)
- ❖ Žádná kultura není naprostý originál – R.Linton „Stoprocentní Američan“

Pojem kultura



- ❖ „Sdílená kultura“ – systém praktik, norem, víry, atd., které tvoří individualitu kmene či národa (Herder)
- ❖ „kultivace“ – duchovní výtobytky, majetek vzdělané elity, vyžadující inteligenci a studium (Humbolt)

KULTURNÍ EVOLUCE



- ❖ autoři: Tylor, Frazer, Morgan
- ❖ Unilineární kulturní vývoj lidstva
- ❖ Přežitky (survival)

KULTURA



- ❖ Kulturní versus přirozené – přírodní
- ❖ Kultura versus příroda – diskurs potlačení
- ❖ Sociobiologie – E.O. Wilson, K. Lorenz - studium chování zvířat
- ❖ Nová dimenze:
 - ❖ Výzkumy DNA (?)
 - ❖ Teorie memů (?)

Každá kultura musí řešit některé základní problémy:



- ❖ Problém přežití v prostředí
- ❖ Problém legitimizace sociálních nerovností
- ❖ Problém orientace ve světě
- ❖ Problém socializace a její rizika

Kulturní způsob řešení problémů přežití:



- ❖ Symbolická komunikace
- ❖ Institucionalizace jednání
- ❖ Organizované jednání

KULTURA



- ❖ ETNOCENTRISMUS
- ❖ KULTURNÍ DIVERZITA
- ❖ KULTURNÍ RELATIVISMUS
- ❖ MULTIKULTURALISMUS

- ❖ dominantní kultura
- ❖ subkultura
- ❖ kontrakultura
- ❖ alternativní kultura

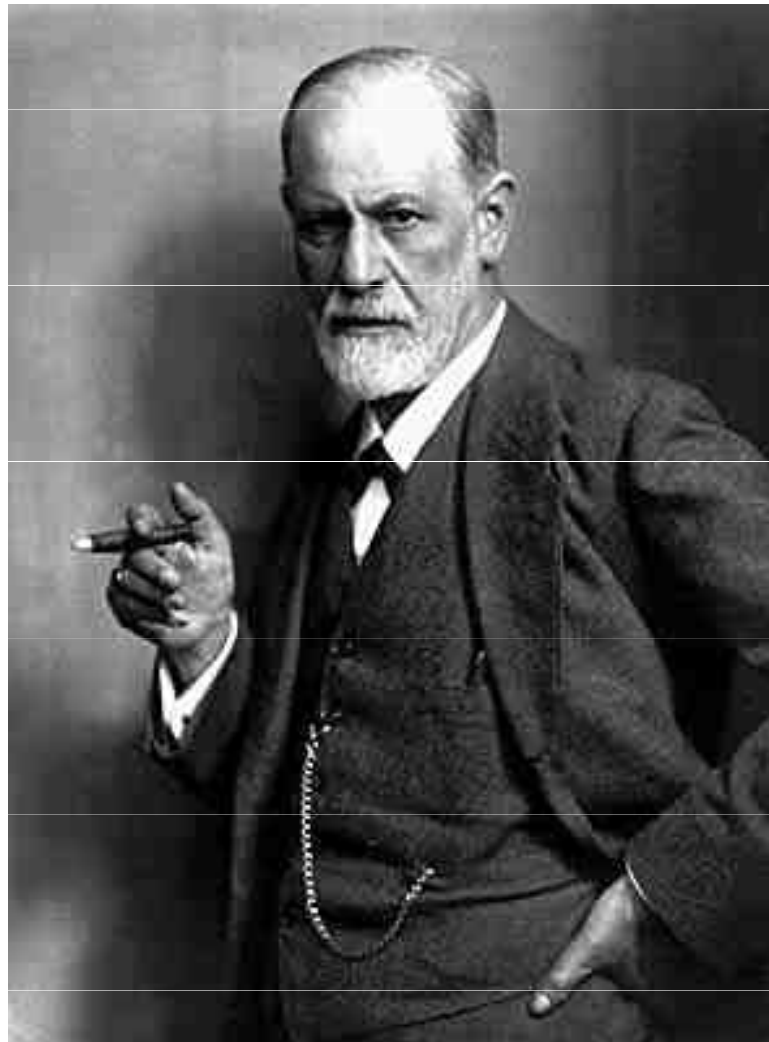
SOCIALIZACE



- ❖ Proces, během něhož se jedinec začleňuje do společnosti
- ❖ Sociální učení – tj. proces učení se zvykům, normám, tradicím a kultuře dané společnosti
- ❖ Socializace: primární, sekundární, terciální
- ❖ Socializace – resocializace
- ❖ Tvorba sociální identity jedince
- ❖ Nejvlivnější teorie socializace v soc. vědách:
Freud, Mead, Piaget

Sigmund Freud

– fáze vývoje osobnosti:

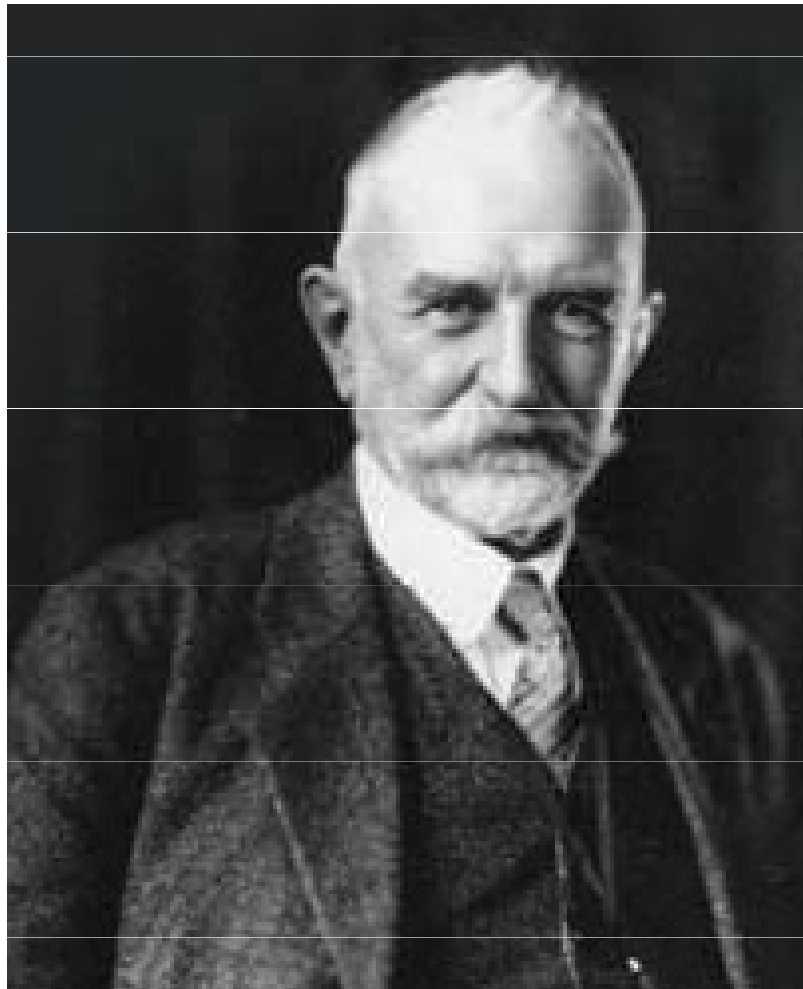


Fáze vývoje libida:

- 1) Orální období (0. – 1.rok)
- 2) Anální (1. – 2. rok)
- 3) Falické (2. – 3. rok)
- 4) Latentní (7. – 12. rok)
- 5) Genitální (13 a více)

George Herbert Mead

teorie her:



Fáze:

1. Play
2. Game



struktura osobnosti: I/ME



role „významných druhých“

Jean Piaget

teorie kognitivního vývoje osobnosti:



1. Sensorimotorické stádium: od narození do 2 let života (děti poznávají svět pomocí pohybů a smyslů a získávají vědomí stálosti objektů)
2. Předoperační stádium: od 2 do 7 let (používání jazyka, egocentrické myšlení)
3. Stádium konkrétních operací: od 7 do 12 let (dokáže logicky přemýšlet o konkrétních událostech, pochopení stálosti počtu, množství a hmotnosti)
4. Stádium formálních operací: 12 let a více (dokáže logicky myslet o abstraktních pojmech).

KULTURA

